

**Skupština Crne Gore
Parlamentarni institut
Istraživački centar**

Istraživački rad:

Komparativni pregled zakonskih rješenja o boravišnoj taksi

- Crna Gora, Federacija BiH, Hrvatska, Makedonija, Slovenija, Srbija -

Podgorica, maj 2015. godine

Broj: 06/2015

Klas. br: 00-52/15-

Datum: maj 2015. godine

Pripremio: Istraživački centar – Parlamentarni institut

**Stavovi izrečeni u tekstu ne predstavljaju zvaničan stav Skupštine Crne Gore.*

*** Svi pojmovi upotrijebljeni u istraživačkom radu u muškom gramatičkom rodu obuhvataju muški i ženski rod lica na koja se odnose.*

Sadržaj

UVOD	4
1. Glavni nalazi istraživanja.....	4
Tabela 1.1: Pravni osnov, obveznik plaćanja boravišne takse i lica izuzeta plaćanja boravišne takse	7
Tabela 1.2: Visina i određivanje boravišne takse, prihod boravišne takse	10
Tabela 1.3: Prekršaji i kazne.....	11
2. Dodatne informacije.....	14
2.1 Federacija Bosne i Hercegovine	14
2.2 Hrvatska.....	15
2.3 Slovenija	20
Izvori informacija	21

Uvod

Osnovni elementi za plaćanje boravišne takse, kao i druga pitanja od značaja za prikupljanje i raspoređivanje boravišne takse u Crnoj Gori uređeni su Zakonom o boravišnoj taksi¹. Vlada Crne Gore je krajem aprila 2015. godine utvrdila Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o boravišnoj taksi² koji predviđa niz novina u odnosu na važeći zakon. Izmjenama i dopunama Zakona o boravišnoj taksi definisaće se, između ostalog, obračun i naplata boravišne takse, uz mogućnost plaćanja boravišne takse u paušalnom iznosu za domaćinstva, seoska domaćinstva i kampove koje utvrđuje opština, kao i nov i propisan način definisanja obračuna i naplata boravišne takse na plovnim objektima nautičkog turizma koji utvrđuje Vlada.³

U cilju izrade komparativnog pregleda zakonskih rješenja o boravišnoj taksi, koji se primjenjuju u regionu, Istraživački centar je prikupio podatke i predstavio važeća zakonska rješenja u ovoj oblasti u Crnoj Gori, Federaciji BiH, Hrvatskoj, Makedoniji, Sloveniji i Srbiji. U skladu sa dostupnim podacima, u nastavku rada predstavljeni su neki od elemenata u vezi sa boravišnom taksom u regionu, uključujući: obveznike plaćanja boravišne takse, lica izuzeta plaćanja boravišne takse, visinu i određivanje boravišne takse, prihod boravišne takse, te kazne predviđene za prekršaje u vezi sa predmetom istraživanja.

1. Glavni nalazi istraživanja

U pojedinim djelovima regiona, *pravni osnov* za bliže uslove, obavezu plaćanja boravišne takse, način utvrđivanja visine i raspoređivanje prikupljenih sredstava boravišne takse, kao i druga pitanja od značaja za prikupljanje i raspoređivanje boravišne takse predstavlja zakon o boravišnoj taksi (**Crna Gora, Hrvatska, Makedonija**), Uredba o boravišnoj taksi (**Federacija BiH**)⁴, te zakon o turizmu u **Sloveniji i Srbiji**.

U svim zemljama obuhvaćenim istraživanjem, kao i u Federaciji BiH, *boravišna taksa* predstavlja novčani iznos koji najčešće plaća lice koje izvan svog prebivališta koristi usluge smještaja u smještajnom objektu u kojem se obavlja turistička ili ugostiteljska djelatnost. Kada je u pitanju definisanje obveznika plaćanja boravišne takse, izuzetak u odnosu na crnogorski Zakon o boravišnoj taksi predstavlja zakonsko rješenje u **Federaciji BiH**, gdje je definisano da je obveznik plaćanja boravišne takse i vlasnik kuće ili stana za odmor u turističkom mjestu i sva lica koja borave u toj kući ili stanu u periodu ljetnje sezone (od 15. juna do 15. septembra) ili za period zimske sezone (od 15. decembra do 15. marta), kao i vlasnik plovila koje se nalazi na vezu u luci nautičkog turizma kada boravi na plovilu te sva lica koja borave na tom plovilu. Boravišnu taksu umanjenu za 70% plaća i vlasnik kuće ili stana za odmor u turističkom mjestu i

¹ Zakon o boravišnoj taksi („Sl. list RCG”, br. 11/04 od 20.02.2004, 13/04 od 26.02.2004 i „Sl. list Crne Gore”, br. 73/10 od 10.12.2010)

² Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o boravišnoj taksi, <http://www.skupstina.me/index.php/me/sjednice/zakoni-i-drugi-akti> (pristupljeno 15.5.2015)

³ Obrazloženje Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o boravišnoj taksi, <http://www.skupstina.me/index.php/me/sjednice/zakoni-i-drugi-akti> (pristupljeno 15.5.2015)

⁴ Pitanje boravišne takse nije uređeno na nivou države BiH, već na nivou entiteta.

članovi njegove uže porodice (supružnici, djeca, pastorčad, usvojenici, roditelji i usvojitelji). Takođe, u **Hrvatskoj**, među obveznicima plaćanja boravišne takse su i putnici koji koriste uslugu noćenja na plovnom objektu nautičkog turizma (charter, cruising), te vlasnik plovila koje nije plovni objekt nautičkog turizma za sebe i sve osobe koje noće na tom plovilu u turističke svrhe plaća boravišnu taksu. Osim toga, u Hrvatskoj, boravišnu taksu plaćaju i osobe koje pružaju usluge smještaja u domaćinstvu ili seoskom domaćinstvu.

Boravišnu taksu najčešće *ne plaćaju* djeca do 12 godina starosti (**FBiH, Crna Gora, Hrvatska**) sa izuzetkom **Makedonije** gdje je starosna granica za neplaćanje takse veća u odnosu na druge zemlje i iznosi 18 godina, odn. manja u odnosu na druge zemlje i iznosi sedam godina u **Sloveniji**. U **Crnoj Gori**, prema važećem propisu, boravišnu taksu umanjenu za 50% plaćaju lica od 12 do 18 godina starosti, u **Federaciji BiH** od 12 do navršениh 26 godina starosti, dok u **Hrvatskoj** boravišnu taksu umanjenu za 50% plaćaju osobe od navršениh 12 do 18 godina starosti, kao i osobe do 29 godina starosti, koje su članovi međunarodnih omladinskih organizacija i koriste usluge noćenja u omladinskim objektima za smještaj Međunarodne mreže omladinskih hostela (IYHF). Plaćanje boravišne takse umanjene za 50% ne primjenjuje se na nautičare, osim kada su u pitanju djeca do 12 godina starosti i osobe sa invaliditetom od 70% i više, te jedan pratilac. Takođe, plaćanju takse u Hrvatskoj ne podliježu putnici na putničkom brodu u međunarodnom pomorskom prometu kada se brod nalazi na vezu u luci, kao ni vlasnici kuće za odmor i članovi njihove porodice, ako je kuća za odmor izvorna stara porodična kuća stečena nasljeđivanjem od ostavioca koji je imao posljednje prebivalište u turističkoj opštini ili gradu, kada noće u toj kući. U **Sloveniji**, boravišnu taksu umanjenu za 50% plaćaju djeca od sedam do 18 godina starosti, kao i turisti i članovi međunarodnih omladinskih organizacija koji borave u hostelima (IYHF), dok u **Srbiji** ta granica obuhvata period od sedam do 15 godina starosti.

Visina boravišne takse razlikuje se od zemlje do zemlje, pa se tako boravišna taksa najčešće naplaćuje u zavisnosti od vrste smještajnog objekta (**Crna Gora, Slovenija**), kategorije turističkog mjesta (**Hrvatska, Srbija**), perioda turističke sezone (**FBiH, Hrvatska, Slovenija**), te dužine plovila (**Hrvatska, Slovenija**). U FBiH i Hrvatskoj, visinu boravišne takse na prijedlog resornog ministra *utvrđuje vlada* u prvoj polovini tekuće godine za sljedeću godinu, dok u Crnoj Gori i Sloveniji visinu boravišne takse *određuje opština*, a u Srbiji jedinica lokalne samouprave u zavisnosti od kategorije turističkog mjesta ili u različitoj visini po djelovima opštine odn. grada u zavisnosti od izgrađenosti komunalne, saobraćajne i turističke infrastrukture.

U **FBiH i Hrvatskoj** (izuzev putnika koji koriste uslugu noćenja na plovnom objektu nautičkog turizma – charter, cruising u slučaju Hrvatske) određeno je da osobe koje pružaju usluge smještaja u domaćinstvu plaćaju *godišnji paušalni iznos* boravišne takse za svaki krevet i smještajnu jedinicu u kampu koji se koriste za pružanje usluga smještaja, te da su dodatni (pomoćni kreveti) oslobođeni plaćanja godišnjeg paušalnog iznosa boravišne takse. Izuzeće predstavlja ugostitelj koji iznajmljuje dvije sobe ili jedan apartman do najviše četiri kreveta, u opštinama u kojima je prosječna godišnja popunjenost kapaciteta u privatnom smještaju prema podacima turističke zajednice manja od 40 dana, te boravišnu taksu u tom slučaju mogu naplatiti istovremeno s naplatom pružene usluge noćenja ili boravišnu taksu platiti u paušalnom iznosu. U **Hrvatskoj**, boravišnu taksu u paušalnom iznosu plaća i vlasnik ili korisnik plovila za sebe i sve osobe koje noće na tom plovilu (tzv. nautičari), dok u **Sloveniji** boravišnu taksu u godišnjem paušalnom iznosu plaćaju vlasnici kuća za odmor i vlasnici plovila.

Što se tiče *raspodjele sredstava*, u **Crnoj Gori i FBiH** 80% prihoda od boravišne takse se dodjeljuje lokalnim turističkim organizacijama u Crnoj Gori odnosno kantonima u FBiH, dok se 20% dodjeljuje Nacionalnoj turističkoj organizaciji u Crnoj Gori odnosno Turističkoj zajednici Federacije BiH u FBiH. U **Hrvatskoj**, boravišna taksa je prihod turističkih zajednica (65% turističke zajednice opštine ili grada, 10% turističke zajednice županije i 25% Hrvatske turističke zajednice). Izuzetak predstavljaju putnici koji koriste usluge noćenja

na plovnom objektu nautičkog turizma, kao i vlasnici ili korisnici plovila koji za sebe i sve osobe koje noće na plovilu (nautičari) uplaćuju boravišnu taksu na poseban račun Hrvatske turističke zajednice. Takođe, izuzetak su i turističke zajednice opština i gradova koje ostvaruju bruto prihod manji od 200.000 kuna (26.350 EUR) godišnje koje 80% sredstava raspoređuju turističkoj zajednici opštine ili grada a 20% turističkoj zajednici županije. U FBiH i Hrvatskoj je raspodjela sredstava detaljno uređena propisima, što je navedeno u nastavku dokumenta u dijelu pod nazivom *Dodatne informacije*. U **Makedoniji i Srbiji** sredstva od naplaćene boravišne takse prihod su budžeta jedinice lokalne samouprave na čijoj teritoriji su pružene usluge smještaja, s tim što se u Makedoniji 20% prihoda uplaćuje na račun državnog budžeta.

Za boravišne prekršaje u svim zemljama obuhvaćenim istraživanjem predviđene su kazne u zavisnosti od težine prekršaja koje plaćaju obveznici plaćanja boravišne takse i odgovorno lice u pravnom licu. Za **Hrvatsku** je specifično da se za prekršaj kažnjava novčanom kaznom nautičar koji prije isplovljavanja nije uplatio boravišnu taksu turističkoj zajednici u skladu sa načinom plaćanja koji propisuje ministar nadležan za turizam. Takođe je specifično da za pojedine prekršaje koji su počinjeni u istom smještajnom objektu ili na istom plovnom objektu nautičkog turizma drugi put u roku od dvije godine od pravosnažnosti prvog rješenja o prekršaju, uz novčanu kaznu, izriče se pravnoj ili fizičkoj osobi koja pruža usluge noćenja u smještajnom objektu, odnosno usluge noćenja na plovnom objektu nautičkog turizma i zaštitna mjera zabrane pružanja usluga noćenja u tom objektu u trajanju od *tri mjeseca do godine dana*. Ukoliko je prekršaj počinjen u istom smještajnom objektu ili na istom plovnom objektu nautičkog turizma treći put u roku od dvije godine od pravosnažnosti drugog rješenja o prekršaju, uz novčanu kaznu, izreći će se pravnoj ili fizičkoj osobi koja pruža usluge noćenja u smještajnom objektu, odnosno usluge noćenja na plovnom objektu nautičkog turizma i zaštitna mjera zabrane pružanja usluga noćenja u tom objektu u trajanju od *šest mjeseci do godine dana*.

U nastavku dokumenta tabelarno su predstavljene uporedni podaci nekih od elemenata u vezi sa boravišnom taksom u regionu, i to: obveznik plaćanja boravišne takse, lica izuzeta plaćanja boravišne takse, visina i određivanje boravišne takse, prihod boravišne takse, prekršaji i kazne.

Tabela 1.1: Pravni osnov, obveznik plaćanja boravišne takse i lica izuzeta plaćanja boravišne takse

Zemlja	Pravni osnov	Obveznik plaćanja boravišne takse	Lica izuzeta plaćanja boravišne takse
Federacija Bosne i Hercegovine	Uredba o boravišnoj taksi ⁵	<ul style="list-style-type: none"> - domaći i strani državljani koji se izvan svog prebivališta u turističkom mjestu koristi uslugama noćenja u smještajnom objektu⁶ u kojem se obavlja ugostiteljska ili turistička djelatnost; (član 2) - vlasnik kuće ili stana za odmor⁷ u turističkom mjestu i sva lica koja borave u toj kući ili stanu u periodu ljetnje sezone od 15. juna do 15. septembra ili u periodu zimske sezone od 15. decembra do 15. marta; - vlasnik plovila koje se nalazi na vezu u luci nautičkog turizma kada boravi na plovilu, te sva lica koja borave na tom plovilu. (član 3) 	<ul style="list-style-type: none"> - djeca do 12 godina starosti; - lica sa oštećenim vidom, oštećenim sluhom i osobe s tjelesnim invaliditetom; - učesnici školskih ekskurzija koje organizuju školske ustanove; - lica koja zdravstvene ustanove upućuju na liječenje u lječilište; - strani državljani koji su po međunarodnim propisima i sporazumima oslobođeni plaćanja takse; - pripadnici Ministarstva unutrašnjih poslova i Ministarstva odbrane, kada noće u smještajnom objektu, a nalaze sa na izvršenju službenih zadataka; - sezonski radnici s prijavljenim boravkom u turističkom mjestu. <p>Boravišnu taksu umanjenu za 50% plaćaju lica od 12 do navršanih 26 godina starosti. Vlasnik kuće ili stana za odmor u turističkom mjestu i članovi njegove uže porodice (supružnici, djeca, pastorčad, usvojenici, roditelji i usvojitelji) plaćaju boravišnu taksu umanjenu za 70%, što se ne primjenjuje na strane državljane. (čl. 4, 5 i 6)</p>
Crna Gora	Zakon o boravišnoj taksi ⁸	<ul style="list-style-type: none"> - boravišna taksa je paušalni novčani iznos koji plaća lice koje izvan svog prebivališta koristi usluge smještaja u smještajnom objektu⁹ u kojem se obavlja turistička ili ugostiteljska djelatnost. Boravišnu taksu pod jednakim uslovima plaćaju i strani državljani. (član 2) 	<ul style="list-style-type: none"> - djeca do 12 godina starosti; - lica sa teškim čulnim i tjelesnim smetnjama (slijepi, gluvi, distrofičari i dr); - lica upućena na banjska i klimatska liječenja, odnosno specijalizovanu rehabilitaciju od nadležne ljekarske komisije; - lica koja obavljaju sezonske poslove sa prijavljenim boravkom u turističkom mjestu; - lica koja neprekidno borave u objektu za smještaj duže od 30 dana; - učesnici školskih ekskurzija, odnosno učenici i studenti čiji boravak organizuju škole i fakulteti u okviru redovnih programa, održavanja sportskih i kulturnih manifestacija; - strani državljani koji su po međunarodnim konvencijama i sporazumima oslobođeni plaćanja taksa; - strani državljani koji organizovano, preko zvaničnih humanitarnih organizacija, dolaze radi pružanja humanitarne pomoći. <p>Boravišnu taksu umanjenu za 50% plaćaju lica od 12 do 18 godina starosti. Opština može svojim propisom odrediti i druga lica koja su oslobođena od plaćanja boravišne takse. (član 3)</p>

⁵ Uredba o boravišnoj taksi („Službene novine Federacije BiH“, broj: 18/09)

⁶ Smještajnim objektom podrazumijevaju se: hotel, pansion, motel, apartman, odmaralište za djecu i omladinu, kamp, kuća i stan za odmor, soba za iznajmljivanje, lječilište, planinarski dom, omladinski hotel, apartman kojeg pravno i fizičko lice izdaje turistima i putnicima, vez u luci nautičkog turizma i svi drugi objekti u kojima se turistima i putnicima pružaju usluge smještaja.

⁷ Kućom ili stanom za odmor smatra se svaka zgrada ili stan koji se koriste sezonski ili povremeno. Kućom za odmor ne smatraju se gospodarske zgrade koje služe za smještaj poljoprivrednih mašina, alata i sl.

⁸ Zakon o boravišnoj taksi („Sl. list RCG“, br. 11/04 od 20.02.2004, 13/04 od 26.02.2004 i „Sl. list Crne Gore“, br. 73/10 od 10.12.2010)

⁹ Smještajnim objektom smatra se: hotel, motel, pansion, turistički apartman, odmaralište, kamp, planinarski dom, soba za iznajmljivanje i svi drugi objekti u kojima se pružaju usluge smještaja.

Zemlja	Pravni osnov	Obveznik plaćanja boravišne takse	Lica izuzeta plaćanja boravišne takse
Hrvatska	Zakon o boravišnoj taksi ¹⁰	<ul style="list-style-type: none"> - osobe koje u turističkoj opštini ili gradu u kojem nemaju prebivalište koriste uslugu smještaja u smještajnom objektu¹¹ u kojem se obavlja ugostiteljska djelatnost; - putnici koji koriste uslugu noćenja na plovnom objektu nautičkog turizma (charter, cruising); - osobe koje pružaju usluge smještaja u domaćinstvu ili seoskom domaćinstvu, - vlasnik kuće ili stana za odmor u turističkoj opštini ili gradu, koji nije smještajni objekt u smislu ovoga Zakona, za sebe i sve osobe koje noće u toj kući ili stanu; - vlasnik plovila koje nije plovni objekt nautičkog turizma u smislu ovoga Zakona, za sebe i sve osobe koje noće na tom plovilu u turističke svrhe. <p>Boravišnu taksu pod jednakim uslovima plaćaju i strani državljani, osim ako Zakonom o boravišnoj taksi nije drugačije određeno. (član 3)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - djeca do dvanaest godina starosti; - osobe s invaliditetom od 70% i većim i jedan pratilac, - korisnici školskih paket aranžmana (paušalnih putovanja) odobrenih od strane školske ustanove; - sezonski radnici; - članovi uže porodice stanovnika turističke opštine ili grada; - putnici na putničkom brodu u međunarodnom pomorskom prometu kada se brod nalazi na vezu u luci; - vlasnici kuće za odmor i članovi njegove obitelji, ako je kuća za odmor izvorna stara porodična kuća stečena nasljeđivanjem od ostavioca koji je imao posljednje prebivalište u turističkoj opštini ili gradu, kada noće u toj kući; - osobe koje uslugu noćenja koriste u okviru ostvarivanja programa socijalne pomoći; - studenti i đaci koji nemaju prebivalište u opštini ili gradu u kojem se školuju. <p>Boravišnu taksu umanjenu za 50% plaćaju: osobe od navršenih 12 do 18 godina starosti, osobe do 29 godina starosti, koje su članovi međunarodnih omladinskih organizacija, kada koriste usluge noćenja u omladinskim objektima za smještaj koji su uključeni u međunarodnu mrežu omladinskih objekata za smještaj Međunarodne mreže omladinskih hostela (IYHF). Plaćanje boravišne takse umanjene za 50% ne primjenjuje se na nautičare, osim djeca do 12 godina starosti i osobe s invaliditetom od 70% i većim i jedan pratilac. (čl. 4, 5 i 7)</p>
Makedonija	Zakon o taksi za privremeni boravak ¹²	<p>Građani Republike Makedonije, koji izvan svog prebivališta koriste usluge noćenja u smještajnim kapacitetima registrovanim za prijem gostiju za noćenje, kao i u domovima, apartmanima i sobama namijenjenim za izdavanje.</p> <p>Boravišnu taksu pod istim uslovima plaćaju i strani državljani. (čl. 2)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - lica do osamnaest godina starosti; - osobe sa oštećenim vidom i sluhom i lica sa tjelesnim invaliditetom; - učesnici školskih ekskurzija; - lica koja su na liječenju; - vlasnik objekta ili kuće, stana i prostorija za izdavanje, kao i supružnici, djeca, roditelji, braća i sestre; - učesnici sportskih igara i takmičenja u organizaciji sindikata; - strani državljani koji su po međunarodnim propisima i sporazumima oslobođeni plaćanja takse. (čl. 4)
Slovenija	Zakon o promociji razvoja turizma ¹³	<ul style="list-style-type: none"> - domaći i strani državljani koji u turističkom mjestu u kojem nemaju stalno prebivalište koriste usluge noćenja u smještajnom objektu. Ova lica su dužna da plate boravišnu taksu čak iako dobiju besplatne usluge za noćenje, osim ako zakonom nije drugačije određeno; - vlasnici kuća za odmor i vlasnici plovila, koji boravišnu taksu plaćaju u godišnjem paušalnom iznosu. (član 23) 	<ul style="list-style-type: none"> - djeca do sedam godina starosti; - lica upućena u lječilišta; - lica sa invaliditetom; - djeca i adolescenti sa smetnjama u razvoju; - učenici i studenti te njihovi pratioci, učesnici u obrazovnim programima koji su organizovani na osnovu neprofitnih udruženja i drugih obrazovnih institucija i vjerskih i drugih zajednica u sklopu svojih redovnih aktivnosti; - učenici i studenti u Studentskom ili studentskim domovima; - lica koja su na privremenom radu i borave u ugostiteljskom objektu duže od 30 dana; - strani državljani koji su u skladu sa međunarodnim propisima i sporazumima oslobođeni plaćanja boravišne takse; - članovi Planinarskog saveza Slovenije smješteni u planinskim kolibama; <p>Boravišna taksu umanjenu za 50% plaćaju djeca od sedam do 18 godina starosti, kao i turisti, te članovi međunarodnih omladinskih organizacija koji borave u hostelima (IYHF). (član 27)</p>

¹⁰ Zakon o boravišnoj pristojbi („Narodne novine“, broj 152/08, 59/09, 97/13, 158/13 i 30/14), <http://www.zakon.hr/z/662/Zakon-o-boravi%C5%A1noj-pristojbi> (pristupljeno 4.5.2015)

¹¹ Smještajnim objektom smatraju se svi objekti u kojima usluge smještaja pružaju pravne i fizičke osobe koje obavljaju ugostiteljsku djelatnost u skladu sa propisima o pružanju usluga smještaja, kao i prostori u kojima je, u skladu sa propisom kojim se uređuje ugostiteljska djelatnost, organizovano kampovanje izvan kampova za vrijeme održavanja sportskih, kulturno-umjetničkih i sličnih manifestacija.

¹² Закон за таксата за привремен престој („Службен весник на РМ“, бр. 19/1996, 26/2002, 51/2003, 88/2008 и 17/2011), <http://www.pravo.org.mk/documentDetail.php?id=388> (pristupljeno 5.5.2015)

¹³ Zakon o spodbujanju razvoja turizma („Uredni list RS“, št. 2/2004, z dne 15.1.2004), <https://www.uradni-list.si/1/content?id=46633> (pristupljeno 5.5.2015)

Zemlja	Pravni osnov	Obveznik plaćanja boravišne takse	Lica izuzeta plaćanja boravišne takse
Srbija	Zakon o turizmu ¹⁴	Boravišnu taksu plaća lice za svaki dan boravka u ugostiteljskom objektu za smještaj, izvan svog prebivališta. (član 103)	<ol style="list-style-type: none"> djeca do sedam godina starosti; lica upućena na banjsko i klimatsko liječenje, odnosno specijalizovanu rehabilitaciju od strane nadležne ljekarske komisije; osobe sa invaliditetom sa tjelesnim oštećenjem od najmanje 70%, vojni invalidi od prve do pete grupe, civilni invalidi rata od prve do pete grupe, slijepa lica, lica oboljela od distrofije i srodnih mišićnih i neuromišićnih oboljenja, paraplegije i kvadriplegije, cerebralne i dječje paralize i multipleks skleroze, osobe ometene u razvoju, kao i pratilac navedenih osoba; učenici i studenti koji organizovano borave u ugostiteljskom objektu za smeštaj radi izvođenja sportsko-rekreativnih i drugih aktivnosti po programu ministarstva nadležnog za poslove prosvjete, studenti koji organizovano borave u ugostiteljskom objektu za smještaj radi izvođenja obavezne nastave u skladu sa nastavnim planom obrazovne ustanove, kao i učesnici republičkih i regionalnih takmičenja u znanju i vještinama; strani državljani koji su po međunarodnim konvencijama i sporazumima oslobođeni plaćanja takse; lica koja neprekidno borave u objektu za smeštaj duže od 30 dana. <p>Boravišnu taksu umanjenu za 50% plaćaju lica od sedam do 15 godina starosti.</p> <p>Jedinica lokalne samouprave može svojom odlukom da proširi krug lica lica upućena na banjsko i klimatsko liječenje, odnosno specijalizovanu rehabilitaciju od strane nadležne ljekarske komisije. (član 105)</p>

¹⁴ Zakon o turizmu („Sl. glasnik RS“, br. 36/2009, 88/2010, 99/2011 - dr. zakon i 93/2012), http://www.paragraf.rs/propisi/zakon_o_turizmu.html (pristupljeno 4.5.2015)

Tabela 1.2: Visina i određivanje boravišne takse, prihod boravišne takse

Zemlja	Visina i određivanje boravišne takse	Prihod boravišne takse
Federacija Bosne i Hercegovine	Visinu boravišne takse na prijedlog ministra životne sredine i turizma utvrđuje Vlada Federacije u prvoj polovini tekuće godine za narednu godinu. Vlada Federacije na prijedlog ministra utvrđuje periode turističke predsezone, glavne turističke sezone i turističke postsezone u turističkim mjestima. (član 9) <i>Više informacija o visini boravišne takse je predstavljeno pod Dodatnim informacijama u nastavku dokumenta.</i>	Prikupljena sredstva boravišne takse raspoređuju se: - 80% sredstava turističkoj zajednici kantona; - 20% sredstava Turističkoj zajednici Federacije BiH. (član 10)
Crna Gora	Boravišna taksa se utvrđuje u rasponu od 0,10 do 0,80 €. Visinu boravišne takse određuje opština svojim propisom. Opština prilikom određivanja visine boravišne takse uzima u obzir naročito: vrstu smještajnog objekta i obim povoljnosti i usluga koje se nude licima koja koriste usluge smještaja. (član 7)	Boravišna taksa prihod je turističke organizacije. Prikupljena sredstva od boravišne takse koriste se: - 80% za finansiranje djelatnosti lokalnih turističkih organizacija; - 20% za finansiranje programa Nacionalne turističke organizacije. (član 8)
Hrvatska	Visina boravišne takse zavisi od kategorije turističkog mjesta u koju je razvrstano naselje u kojem se ostvaruje noćenje, kao i od perioda sezone. Visina paušalnog iznosa boravišne takse utvrđuje se na osnovu prosječnog broja noćenja ostvarenih u prethodnoj godini u vrsti smještaja za koje se plaća boravišna taksa. Vlasnik ili korisnik plovila ¹⁵ za sebe i sve osobe koje noće na tom plovilu plaća boravišnu taksu u paušalnom iznosu. Visina paušalnog iznosa boravišne takse osoba koje borave na plovilu zavisi od dužine plovila i trajanja boravka osoba na plovilu. Period sezone u turističkim opštinama ili gradovima utvrđuje ministar pravilnikom na prijedlog Hrvatske turističke zajednice. Visinu boravišne takse na prijedlog ministra utvrđuje Vlada Republike Hrvatske, po pravilu, u prvoj polovini tekuće godine za sljedeću godinu. (čl. 15 i 16) <i>Više informacija o visini boravišne takse je predstavljeno pod Dodatnim informacijama u nastavku dokumenta.</i>	Boravišna taksa je prihod turističkih zajednica. Turističke zajednice boravišnu taksu koriste za izvršavanje svojih zadataka i za svoje poslovanje u skladu sa godišnjim programom rada i finansijskom planu. (član 2) <i>Više informacija o raspodjeli boravišne takse je predstavljeno pod Dodatnim informacijama u nastavku dokumenta, dok je još preciznija rasodjela definisana članom 20 Zakona o boravišnoj taksi¹⁶.</i>
Makedonija	Domaći i strani državljani plaćaju boravišnu taksu u iznosu od 20,00 denara (0.30 EUR) ¹⁷ dnevno. Mladi i studenti, državljani Makedonije koji koriste usluge preko noći u smještajnim kapacitetima poput omladinskih hostela i domova, kao i makedonski sportisti (pojedinci i ekipe) prilikom pripreme za takmičenja plaćaju boravišnu taksu u iznosu od 10,00 denara (0.16 EUR) dnevno. (čl. 3 i 5)	Prikupljena sredstva od boravišne takse raspoređuju se: - 80% od naplaćene takse za privremeni boravak na teritoriji lokalne samouprave, za ugostiteljske i turističke djelatnosti, plaća se jedinici lokalne samouprave, i - 20% od naplaćene takse se uplaćuje na račun budžeta. (čl. 8)
Srbija	Vlada za svaku kategoriju turističkog mjesta posebno utvrđuje najviši i najniži iznos boravišne takse. Visinu boravišne takse utvrđuje jedinica lokalne samouprave u zavisnosti od kategorije turističkog mjesta ili u različitoj visini po djelovima opštine odnosno grada u zavisnosti od izgrađenosti komunalne, saobraćajne i turističke infrastrukture. Ako se turistički objekat za smještaj ne nalazi na teritoriji turističkog mjesta, jedinica lokalne samouprave utvrdiće visinu boravišne takse za najnižu kategoriju turističkog mjesta. (član 104)	Sredstva od naplaćene boravišne takse prihod su budžeta jedinice lokalne samouprave na čijoj teritoriji su pružene usluge smještaja i koriste se za obezbjeđivanje informativno-propagandnog materijala kojim se promovišu turističke vrijednosti i kulturno nasljeđe, obezbjeđivanje turističke signalizacije i rad turističko-informativnih centara. (član 109)
Slovenija	Iznos boravišne takse određuje opština u rasponu od 3 do 11 bodova, a obračunava se množenjem broja bodova sa vrijednošću bodova. Vrijednost boda boravišne takse iznosi 0.115 EUR od 1. januara 2015. godine. Vrijednost bodova određuje Vlada svake godine. (član 26)	/

¹⁵ Plovilom, u smislu Zakona o boravišnoj taksi, se smatra svako plovilo duže od 5 m s ugrađenim ležajevima, koje se koristi za odmor, rekreaciju ili krstarenje, a koje nije plovni objekt nautičkog turizma kojim se smatraju plovni objekti za odmor i rekreaciju i plovni objekti za višednevna krstarenja na kojima se pružaju usluge u nautičkom turizmu (charter, cruising) u skladu sa propisima o pružanju usluga turizma.

¹⁶ Zakon o boravišnoj pristojbi („Narodne novine“, broj 152/08, 59/09, 97/13, 158/13 i 30/14), <http://www.zakon.hr/z/662/Zakon-o-boravi%C5%A1noj-pristojbi> (pristupljeno 4.5.2015)

¹⁷ Za konvertovanje makedonske nacionalne valute u euro korišćen je konverter valute <http://www.oanda.com/currency/converter/> 1 € = 60 denara (MKD), 15.5.2015.

Tabela 1.3: Prekršaji i kazne

Zemlja	Kaznene odredbe
<p>Federacija Bosne i Hercegovine</p>	<p>Novčanom kaznom od 357,85 do 3.578,50 eura¹⁸, kazniće se za prekršaj pravno lice koje pruža usluge noćenja u smještajnom objektu odnosno korištenja veza u luci nautičkog turizma, organizator grupnog putovanja-agencija, ako:</p> <ul style="list-style-type: none"> - u svakom pojedinačnom slučaju ne naplati boravišnu taksu istovremeno sa naplatom noćenja u smještajnom objektu odnosno korištenja veza u luci nautičkog turizma i iznos boravišne takse posebno ne naznači u računu, te ako sredstva boravišne takse ne doznači u roku od tri dana nakon naplate računa, a najkasnije u roku od sedam dana po pruženoj usluzi; - boravišnu taksu ne uplati u roku od pet dana po isteku svake sedmice na račun turističke zajednice kantona; - ne prijavi boravak građanina koji koristi usluge noćenja u smještajnom objektu u roku od 24 sata, po dolasku, turističkoj zajednici kantona; - ne podnese godišnju prijavu nadležnoj Kancelariji Poreske uprave Federacije Bosne i Hercegovine. <p>Novčanom kaznom od 102,24 do 1.022,43 eura, kazniće se odgovorno lice u pravnom licu za gore navedene prekršaje.</p> <p>Fizičko lice koje pruža usluge noćenja u smještajnom objektu, odnosno korištenje veza u luci nautičkog turizma, za gore navedene prekršaje kazniće se novčanom kaznom od 51,12 do 511,21 eura. (član 16)</p>
<p>Crna Gora</p>	<p>Novčanom kaznom od desetstrukog do stostrukog iznosa minimalne zarade u Crnoj Gori kazniće se za prekršaj pravno lice i preduzetnik koji pruža usluge smještaja, ako:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ne naplati boravišnu taksu istovremeno sa naplatom usluge; - u računu posebno ne iskaže iznos boravišne takse ili ne navede osnovne oslobađanja od njenog plaćanja; - ne vodi ili netačno vodi evidenciju korisnika usluga smještaja; - u propisanom roku ne podnese nadležnom poreskom organu izvještaj o broju korisnika usluge smještaja i iznosu naplaćene boravišne takse; - sredstva od naplaćene boravišne takse ne uplati u propisanom roku. <p>Za gore navedene prekršaje kazniće se odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od dvostrukog do desetstrukog iznosa minimalne zarade u Crnoj Gori.</p> <p>Novčanom kaznom od dvostrukog do dvadesetstrukog iznosa minimalne zarade u Crnoj Gori kazniće se za prekršaj davalac usluge smještaja - fizičko lice, ako:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ne naplati boravišnu taksu istovremeno sa naplatom usluge; - ne vodi ili netačno vodi evidenciju korisnika usluga smještaja; - u propisanom roku ne podnese nadležnom poreskom organu izvještaj o broju korisnika usluge smještaja ili u izvještaju netačno iskaže podatke; - sredstva od naplaćene boravišne takse ne uplati u propisanom roku. (čl. 11 i 12)
<p>Hrvatska</p>	<p>1. Novčanom kaznom u iznosu od 661,70 do 3.308,49 eura¹⁹ kazniće se za prekršaj pravna osoba, a novčanom kaznom u iznosu od 264,67 do 1.323,40 eura fizička osoba koja naplaćuje pružanje usluga noćenja u smještajnom objektu ili pružanje usluga noćenja na plovnom objektu nautičkog turizma, ako na propisani račun ne uplati boravišnu taksu svakog 1. i 15. u mjesecu za sva noćenja ostvarena u tom periodu ili ako sredstva boravišne takse ne uplati u roku od tri dana nakon naplate računa, a najkasnije u roku od šezdeset dana po pruženoj usluzi.</p> <p>Za gore navedene prekršaje kazniće se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom u iznosu od 132,34 do 661,69 eura.</p> <p>Za gore navedene prekršaje nadležni inspektor Ministarstva finansija može na mjestu izvršenja prekršaja naplatiti novčanu kaznu u iznosu od 132,34 eura.</p> <p>2. Novčanom kaznom u iznosu od 132,34 do 1.323,40 eura kazniće se za prekršaj pravna osoba, a novčanom kaznom u iznosu od 264,67 do 926,37 eura fizička osoba koja naplaćuje pružanje usluga noćenja u smještajnom objektu ili pružanje usluga noćenja na plovnom objektu nautičkog turizma ako:</p> <ul style="list-style-type: none"> - u svakom pojedinačnom slučaju ne naplati boravišnu taksu istovremeno sa naplatom usluge noćenja u smještajnom objektu, odnosno na plovnom objektu nautičkog turizma; - iznos boravišne takse posebno ne označi na računu; - naplati boravišnu taksu u iznosu drugačijem od propisanog; - ne prijavi ili ne odjavi boravak osobe koja koristi uslugu noćenja u smještajnom objektu u roku od 24 sata po dolasku, odn. odlasku osobe. <p>Za gore navedene prekršaje kazniće se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom u iznosu od 132,34 do 529,35 eura.</p> <p>Za gore navedene prekršaje nadležni inspektor Ministarstva finansija može na mjestu izvršenja prekršaja naplatiti novčanu kaznu u iznosu od 132,34 eura.</p> <p>3. Novčanom kaznom u iznosu od 132,34 do 1.323,40 eura kazniće se za prekršaj osoba u domaćinstvu ako:</p>

¹⁸ Za konvertovanje bosanske nacionalne valute u euro korišćen je konverter valute <http://www.oanda.com/currency/converter/> 1 € = 1,95 bosanskih maraka (BAM), 15.5.2015.

¹⁹ Za konvertovanje hrvatske nacionalne valute u euro korišćen je konverter valute <http://www.oanda.com/currency/converter/> 1 € = 7,54 kuna (HRK), 15.5.2015.

Zemlja	Kaznene odredbe
	<p>- ne uplati godišnji paušalni iznos boravišne takse u propisanim rokovima; - ne prijavi ili ne odjavi boravak osobe kojoj pruža usluge smještaja u domaćinstvu ili seoskom domaćinstvu. Za ove prekršaje nadležni inspektor Ministarstva finansija može na mjestu izvršenja prekršaja naplatiti novčanu kaznu u iznosu od 132,34 eura.</p> <p>4. Novčanom kaznom u iznosu od 132,34 do 397,00 eura kazniće se za prekršaj: - vlasnik kuće ili stana za odmor ako ne uplati paušalni iznos boravišne takse do 15. jula tekuće godine ili ne uplati boravišnu taksu po svakom ostvarenom noćenju za sebe i osobe koje borave u kući ili stanu zadnjeg dana boravka u turističkoj opštini ili gradu; - osoba koja propusti prijaviti ili odjaviti boravak osoba u roku od 24 sata po dolasku, odn. odlasku osobe. Za ova dva prekršaja nadležni inspektor Ministarstva finansija može na mjestu izvršenja prekršaja naplatiti novčanu kaznu u iznosu od 132,34 eura.</p> <p>5. Novčanom kaznom u iznosu od 132,34 do 661,69 eura kazniće se za prekršaj nautičar koji prije isplovljavanja nije uplatio boravišnu taksu turističkoj zajednici u skladu sa načinom plaćanja koji propisuje ministar nadležan za turizam. Za ovaj prekršaj nadležni inspektor Ministarstva finansija može na mjestu izvršenja prekršaja naplatiti novčanu kaznu u iznosu od 132,34 eura.</p> <p>Za prekršaje pod 1. i 2. počinjene u istom smještajnom objektu ili na istom plovnom objektu nautičkog turizma drugi put u roku od dvije godine od pravosnažnosti prvog rješenja o prekršaju, uz novčanu kaznu, izreći će se pravnoj ili fizičkoj osobi koja pruža usluge noćenja u smještajnom objektu, odnosno usluge noćenja na plovnom objektu nautičkog turizma i zaštitna mjera zabrane pružanja usluga noćenja u tom objektu u trajanju od tri mjeseca do godine dana.</p> <p>Za prekršaje pod 1. i 2. počinjene u istom smještajnom objektu ili na istom plovnom objektu nautičkog turizma treći put u roku od dvije godine od pravosnažnosti drugog rješenja o prekršaju, uz novčanu kaznu, izreći će se pravnoj ili fizičkoj osobi koja pruža usluge noćenja u smještajnom objektu, odnosno usluge noćenja na plovnom objektu nautičkog turizma i zaštitna mjera zabrane pružanja usluga noćenja u tom objektu u trajanju od šest mjeseci do godine dana.</p> <p>Novčanom kaznom u iznosu od 397,00 do 1.323,40 eura kazniće se za prekršaj turistička zajednica ako: 1. prvi sljedeći radni dan ne uplati neposredno uplaćena sredstva boravišne takse na račun utvrđen propisima o prihodima za javne potrebe; 2. ne vodi popis osoba koje se prijavljuju turističkoj zajednici. Za gore navedeni prekršaj kazniće se i odgovorna osoba u turističkoj zajednici novčanom kaznom u iznosu od 105,87 do 397 eura. (čl. 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30 i 31)</p>
Srbija	<p>Novčanom kaznom od 827 do 2.067,51 eura²⁰ kazniće se za prekršaj pravno lice ako: - davalac smještaja ne naplati boravišnu taksu istovremeno sa uslugom smještaja; - davalac smještaja u računu za uslugu smještaja ne iskaže posebno iznos boravišne takse i ne navede osnov oslobađanja ili umanjenja iznosa boravišne takse; - davalac smještaja ne uplati sredstva boravišne takse nadležnom organu u propisanom roku. Za gore navedeni prekršaj kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 41,35 do 82,70 eura, kao i preduzetnik novčanom kaznom od 124,05 do 661,60 eura. (član 126)</p>
Makedonija	<p>Novčanom kaznom od 2.500 eura u dinarskoj protivrijednosti kazniće se za prekršaj pravno lice koje pruža usluge za turiste i putnike, ukoliko prikupljenu boravišnu taksu ne plati do petnaestog u mjesecu za protekli mjesec na račun državnog budžeta. Novčanom kaznom od 400 eura u dinarskoj protivrijednosti kazniće se odgovorno lice u pravnom licu za gore navedeni prekršaj.</p> <p>Novčanom kaznom od 2.000 do 4.000 eura u dinarskoj protivrijednosti kazniće se za prekršaj pravno lice koje pruža usluge za turiste i putnike, ukoliko u svakom pojedinačnom slučaju ne naplati boravišnu taksu istovremeno s naplatom usluge noćenja, odnosno ne iskaže iznos naplaćene boravišne takse u skladu sa zakonom. Novčanom kaznom od 400 do 800 eura u dinarskoj protivrijednosti kazniće se za prekršaj odgovorno lice u pravnom licu za ovaj prekršaj. Takođe, za ovaj prekršaj, državni tržišni inspektor će podnijeti zahtjev za pokretanje sudskog postupka, kao i izreći kaznu privremene zabrane obavljanja ugostiteljske i turističke djelatnosti u trajanju od najmanje 15 dana najviše do 30 dana.</p> <p>Novčanom kaznom od 600 eura u dinarskoj protivrijednosti kazniće se za prekršaj i fizičko lice registrovano za obavljanje ugostiteljske i turističke djelatnosti, za prekršaje pravno lice koje pruža usluge za turiste i putnike, ukoliko prikupljenu boravišnu taksu ne plati do petnaestog u mjesecu za protekli mjesec na račun državnog budžeta, kao i pravno lice koje pruža usluge za turiste i putnike, ukoliko u svakom pojedinačnom slučaju ne naplati boravišnu taksu istovremeno s naplatom usluge noćenja, odnosno ne iskaže iznos naplaćene boravišne takse u skladu sa zakonom. (čl. 11, 11-a i 12)</p>

²⁰ Za konvertovanje srbijanske nacionalne valute u euro korišćen je konverter valute <http://www.oanda.com/currency/converter/> 1 € = 119,85 dinara (RSD), 15.5.2015.

Zemlja	Kaznene odredbe
Slovenija	<p>Novčanom kaznom od 4.172,93 do 12.518,80 eura²¹ kazniče se za prekršaj pravno lice koje prihvata turiste za prenoćište ukoliko ne:</p> <ul style="list-style-type: none"> - plati boravišnu taksu prikupljenu u ime i za račun opštine zajedno sa uslugom plaćanja preko noći ili najkasnije posljednjeg dana noćenja. - plati prikupljenu boravišnu taksu do 25. u mjesecu za prethodni mesec na poseban račun opštine, te dostave opštini i nadležnom poreskom organu mjesečni izvještaj u kojem je prikazan broj noćenja i iznos naplaćene boravišne takse. - vodi evidencije u skladu sa Zakonom. <p>Novčanom kaznom od 208,64 do 834,58 eura kazniče se za gore navedeni prekršaj i odgovorno lice u pravnom licu.</p> <p>Novčanom kaznom od 1.251,88 do 4.172,93 eura kazniče se i preduzetnik koji prima turiste za noćenje.</p> <p>Novčanom kaznom od 125,18 do 417,29 eura kazniče se u okviru prvog stava ovog člana vlasnik kuće i poljoprivrednik koji prihvataju turiste preko noći. (član 45)</p>

²¹ Za konvertovanje tolara u euro korišten je konverter valute <http://www.oanda.com/currency/converter/> 1 € = 239,64 tolara (SIT), 15.5.2015.

2. Dodatne informacije

2.1 Federacija Bosne i Hercegovine

Visina paušalnog iznosa boravišne takse

Uredbom o boravišnoj taksi određeno je da fizička lica koja su registrovana za pružanje usluga smještaja u domaćinstvu u skladu sa propisom kojim se uređuje ugostiteljska djelatnost, plaćaju godišnji paušalni iznos boravišne takse za svaki krevet i smještajnu jedinicu u kampu koji se koriste za pružanje usluga smještaja. Dodatni (pomoćni) kreveti oslobođeni su plaćanja godišnjeg paušalnog iznosa boravišne takse. Izuzeće predstavlja ugostitelj koji iznajmljuje dvije sobe ili jedan apartman do najviše četiri kreveta, u opštinama u kojima je prosječna godišnja popunjenost kapaciteta u privatnom smještaju prema podacima turističke zajednice manja od 40 dana, koji boravišnu taksu mogu naplatiti istovremeno s naplatom pružene usluge noćenja ili boravišnu taksu platiti u paušalnom iznosu.

Godišnji paušalni iznos ove boravišne takse, koji se uplaćuje turističkoj zajednici kantona, je proizvod broja kreveta, odnosno broja smještajnih jedinica u kampu, koeficijenta razreda turističkog mjesta u kojem se pružaju usluge smještaja u domaćinstvu i visine boravišne takse. Koeficijenti razreda turističkog mjesta u kojima se pružaju usluge smještaja, utvrđuju se u visini **1,00 za razred A**, u visini **0,80 za razred B**, u visini **0,70 za razred C**, i u visini **0,50 za razred D**. Visinu boravišne takse na prijedlog federalnog ministra životne sredine i turizma utvrđuje Vlada Federacije Bosne i Hercegovine.

Visina boravišne takse za 2015. godinu - Federacija BiH

Vlada Federacije Bosne i Hercegovine je na 121. sjednici, na prijedlog Federalnog ministarstva životne sredine i turizma, donijela Odluku o utvrđivanju visine boravišne takse za 2015. godinu. Boravišna taksa za A razred u periodu glavne sezone iznosi jedan euro, u predsezoni i postsezoni 0,80 EUR, a van sezone 0,60 EUR. Za B razred u periodu glavne sezone iznosi 0,80 EUR, u predsezoni i postsezoni 0,60 EUR, a u vansezoni 0,50 EUR. C razred će imati boravišne takse u periodu glavne sezone 0,60 EUR, u predsezoni i postsezoni 0,50 EUR, a van sezone 0,40 EUR. Boravišne takse za D razred u periodu glavne sezone iznosi 0,50 EUR, u predsezoni i postsezoni 0,40 EUR, a van sezone 0,30 EUR.

Na istoj sjednici je donesena i Odluka o utvrđivanju visine boravišne takse za fizičke osobe registrovane za pružanje usluga smještaja u domaćinstvu za 2015. godinu u iznosu od 30 EUR po krevetu i smještajnoj jedinici u kampu.

Internet stranice Vlade Federacije Bosne i Hercegovine, http://www.fbihvlada.gov.ba/bosanski/sjednica.php?sjed_id=386&col=sjed_saopcenje

Za konvertovanje bosanske nacionalne valute u euro korišćen je konverter valute <http://www.oanda.com/currency/converter/>

1 € = 1,17 bosanskih maraka (BAM), 25.5.2015.

Prihod boravišne takse

Turistička zajednica Federacije Bosne i Hercegovine i turističke zajednice kantona su dužne da ostvarena sredstva od boravišne takse rasporede na sljedeći način: 35% za unapređenje turizma; 25% namjenski za očuvanje, konzerviranje i obnavljanje kulturno-istorijskog nasljeđa, i namjenski za očuvanje, zaštitu i obnavljanje prirodnog nasljeđa.

Sredstva u visini od 35% se raspoređuju na osnovu programa i odluke koju donosi Vlada Federacije, a na zajednički prijedlog Federalnog ministarstva kulture i sporta i Federalnog ministarstva životne sredine i turizma. Sredstva u visini od 25% koriste se na području kantona na kojem su ostvareni prihodi kantonálnih turističkih zajednica, a na nivou Federacije Bosne i Hercegovine koriste se sredstva ostvarena od prihoda Turističke zajednice Federacije Bosne i Hercegovine. Ovi prihodi se koriste prema programu koji utvrđuje Vlada Federacije za narednu godinu, a na osnovu prikupljenih sredstava iz prethodne godine.

2.2 Hrvatska

Osobe koje koriste uslugu noćenja u smještajnom objektu u kojem se obavlja ugostiteljska djelatnost

Osobe koje koriste uslugu noćenja u smještajnom objektu u kojem se obavlja ugostiteljska djelatnost plaćaju boravišnu taksu po svakom ostvarenom noćenju, i to pravnoj ili fizičkoj osobi s kojom su ugovorile pružanje usluge smještaja.

Putnici koji koriste uslugu noćenja na plovnom objektu nautičkog turizma

Putnici koji koriste usluge noćenja na plovnom objektu nautičkog turizma plaćaju boravišnu taksu po svakom ostvarenom noćenju, i to pravnoj ili fizičkoj osobi s kojom su ugovorili pružanje usluga na plovnom objektu. Boravišnu taksu putnici plaćaju u visini utvrđenoj za turistički A razred u periodu glavne sezone.

Osobe koje pružaju usluge smještaja u domaćinstvu ili seoskom domaćinstvu

Izuzev putnika koji koriste uslugu noćenja na plovnom objektu nautičkog turizma (charter, cruising), osobe koje pružaju ugostiteljske usluge smještaja u domaćinstvu plaćaju godišnji paušalni iznos boravišne takse za svaki krevet i smještajnu jedinicu u kampu koji se koriste za pružanje usluga smještaja u skladu sa propisima o pružanju usluga smještaja. Na dodatne (pomoćne) krevete ne plaća se godišnji paušalni iznos boravišne takse.

Osobe u domaćinstvu koje, u skladu sa rješenjem o odobrenju za pružanje ugostiteljskih usluga osoba u domaćinstvu, iznajmljuju dvije sobe ili jedan apartman do najviše četiri kreveta, u naseljima, opštinama i gradovima u kojima je prosječna godišnja popunjenost kapaciteta u privatnom smještaju prema podacima turističke zajednice manja od 40 dana, boravišnu taksu mogu naplatiti istovremeno s naplatom pružene usluge noćenja ili mogu boravišnu taksu platiti u paušalnom iznosu.

Godišnji paušalni iznos boravišne takse je proizvod broja kreveta, odnosno broja smještajnih jedinica u kampu, koeficijenta razreda turističkog mjesta u kojem se pružaju usluge smještaja u domaćinstvu i visine boravišne takse. Koeficijenti razreda turističkog mjesta

utvrđuju se u visini **1,00 za razred A**, u visini **0,85 za razred B**, u visini **0,70 za razred C** i u visini **0,50 za razred D** i druga nerazvrstana mjesta.

Predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave može na prijedlog turističkog vijeća turističke zajednice mjesta, opštine ili grada odrediti za turističko mjesto (naselje, opštinu, grad) zone i različitu visinu koeficijenta boravišne takse za pojedine zone. Ovo predstavničko tijelo može odrediti najviše tri zone unutar turističkog mjesta. Iznos koeficijenta u najnižoj zoni unutar razreda turističkog mjesta ne može biti manji od koeficijenta utvrđenog za prvi sljedeći niži razred turističkog mjesta.

U D razredu turističkog mjesta ne mogu se određivati zone.

Predstavničko tijelo može, za opštine i gradove, odnosno naselja u kojima je prosječna popunjenost kapaciteta u privatnom smještaju veća od 40 dana godišnje, na prijedlog turističkog vijeća turističke zajednice mjesta, opštine ili grada, donijeti odluku o povećanju prethodno pomenutog koeficijenta, s tim što novoutvrđeni koeficijent može biti u najviše dvostrukom iznosu od iznosa prethodno propisanog koeficijenta.

Odluke za visinu koeficijenta predstavničko tijelo donosi do kraja septembra tekuće godine za sljedeću godinu i dostavlja Ministarstvu finansija – Poreskoj upravi i ministarstvu nadležnom za turizam, te turističkoj zajednici mjesta, opštine ili grada.

Osobe koje borave u kući ili stanu za odmor

Vlasnici kuće ili stana za odmor²² i sve osobe koje noće u toj kući ili stanu boravišnu taksu plaćaju po svakom ostvarenom noćenju. Vlasnik i članovi njegove porodice plaćaju boravišnu taksu umanjenu za 70%. Vlasnici kuće ili stana za odmor i sve osobe koje noće u toj kući ili stanu boravišnu taksu plaćaju kada u kući ili stanu za odmor u turističkoj opštini ili gradu izvan mjesta prebivališta borave u periodu glavne sezone. Vlasnik kuće ili stana za odmor može, za sebe i članove uže porodice, boravišnu taksu platiti u paušalnom iznosu.

Plaćanje boravišne takse umanjene za 70%, kao i plaćanje boravišne takse u paušalnom iznosu, ne primjenjuje se na vlasnike kuće ili stana za odmor i članove njihove porodice ukoliko su vlasnici i članovi porodice strani državljanima, osim ukoliko su državljanima država potpisnica Ugovora o Evropskom ekonomskom prostoru.

Osobe koje borave na plovilu

Vlasnik ili korisnik plovila za sebe i sve osobe koje noće na tom plovilu (tzv. nautičari) boravišnu taksu plaća u paušalnom iznosu. Plovilom se smatra svako plovilo duže od 5 m s ugrađenim ležajevima, koje se koristi za odmor, rekreaciju ili krstarenje, a koje nije plovni objekt nautičkog turizma, tj. plovni objekt za odmor i rekreaciju i plovni objekt za višednevna krstarenja na kojima se pružaju usluge u nautičkom turizmu (charter, cruising).

²² Kućom ili stanom za odmor smatra se svaka zgrada ili stan koja se koristi povremeno ili sezonski, a koja nije smještajni objekt.

Nautičari su dužni da boravišnu taksu uplate turističkoj zajednici prije isplovljavanja plovila. Način plaćanja paušalnog iznosa boravišne takse za nautičare propisuje ministar nadležan za turizam.

Raspodjela boravišne takse

Pravne i fizičke osobe koje pružaju usluge noćenja na plovnom objektu nautičkog turizma i nautičari uplaćuju boravišnu taksu na poseban račun Hrvatske turističke zajednice. Hrvatska turistička zajednica 40% ovih sredstava uplaćuje turističkim zajednicama na čijim se područjima ostvaruje turistički promet, 10% nacionalnim parkovima i parkovima prirode na čijim se područjima ostvaruje promet u nautičkom turizmu, a preostalih 50% sredstava koristi za unapređenje uslova, razvoj i promociju nautičkog turizma.

Sredstva boravišne takse koja uplaćuju pravne i fizičke osobe koje pružaju usluge noćenja u smještajnom objektu, osobe u domaćinstvu, te vlasnici kuća i stanova za odmor, banka kod koje je otvoren račun za uplatu, u roku od dva dana od dana uplate, dostavlja korisnicima uplaćena sredstva prema sljedećem rasporedu:

65% sredstava turističkoj zajednici opštine ili grada, od čega 30% sredstava turistička zajednica dodjeljuje opštini ili gradu na čijem području je osnovana, i koriste se isključivo za poboljšanje uslova boravka turista na osnovu prethodno usvojenog zajedničkog programa opštine ili grada i turističke zajednice ili grada;

10% sredstava turističkoj zajednici županije;

25% Hrvatskoj turističkoj zajednici.

Za turističke zajednice opština i gradova koje ostvaruju bruto prihod manji od 200.000,00 kuna (26.350 EUR) godišnje, boravišna taksa se raspoređuje prema sljedećem rasporedu:

- 80% turističkoj zajednici opštine ili grada, od čega 30% sredstava turistička zajednica dodjeljuje opštini ili gradu na čijem području je osnovana i koriste se isključivo za poboljšanje uslova boravka turista na osnovu prethodno usvojenoga zajedničkog programa opštine ili grada i turističke zajednice opštine ili grada,

- 20% turističkoj zajednici županije.

Ukoliko nijesu osnovane turističke zajednice opštine ili grada, uplaćena sredstva boravišne takse raspoređuju se 50% turističkoj zajednici županije i 50% Hrvatskoj turističkoj zajednici, a sredstva se koriste namjenski za unapređenje i promociju turizma na području na kojem su prikupljena.

Prikupljena sredstva koja se uplaćuju na poseban račun Hrvatske turističke zajednice se koriste namjenski za razvojne projekte i programe kreiranja novih turističkih programa u turistički nerazvijenim područjima.

Prilog. Visina boravišne takse za 2015. godinu za Republiku Hrvatsku²³

Razred turističkog mjesta	Boravišna taksa u kunama (EUR) po osobi i noćenju		
	Za period		
	I. glavna sezona	II. predsezona i postsezona	III. vansezona
A	7,00 (0,90 EUR)	5,50 (0,70 EUR)	4,50 (0,60 EUR)
B	6,00 (0,80 EUR)	4,50 (0,60 EUR)	3,50 (0,45 EUR)
C	5,00 (0,65 EUR)	3,50 (0,45 EUR)	2,50 (0,30 EUR)
D i ostala nerazvrstana mjesta	4,00 (0,50 EUR)	2,50 (0,30 EUR)	2,00 (0,25 EUR)

Boravišna taksa za osobe u domaćinstvu koje pružaju iže ugostiteljske usluge smještaja u domaćinstvu i seoskom na domaćinstvu utvrđuje se u iznosu od 300,00 kuna (40 EUR) po krevetu i kamp jedinici, zavisno od koeficijenta razreda turističkog mjesta i iznosi

Razred turističkog mjesta	Koeficijent	Iznos u kunama (EUR)
A	1,00	300,00 (40 EUR)
B	0,85	255,00 (34 EUR)
C	0,70	210,00 (28 EUR)
D i ostala nerazvrstana mjesta	0,50	150,00 (20 EUR)

Razred turističkog mjesta	Boravišna taksa u kunama (EUR)	
	za dva člana (po osobi)	za svakog sljedećeg člana (po osobi)
A	60,00 (8 EUR)	25,00 (3.3 EUR)
B	45,00 (6 EUR)	20,00 (2.6 EUR)
C	40,00 (5.3 EUR)	15,00 (2 EUR)
D	30,00 (4 EUR)	12,00 (1.6 EUR)

²³ Uredba o utvrđivanju visine boravišne takse za 2015. godinu, http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2014_08_102_1989.html (pristupljeno 15.5.2015)

Paušalni iznos boravišne takse koju plaćaju vlasnici ili korisnici plovila za sebe i za sve osobe koje noće na tom plovilu (nautičari) utvrđuje se u sljedećim iznosima:

Dužina plovila	Vremensko razdoblje	Iznos u kunama (EUR)
5 – 9 metara	do 8 dana	150,00 (20 EUR)
	do 15 dana	300,00 (40 EUR)
	do 30 dana	400,00 (52 EUR)
	do 90 dana	600,00 (80 EUR)
	do 1 godine	1.000,00 (131 EUR)
9 – 12 metara	do 8 dana	200,00 (26 EUR)
	do 15 dana	350,00 (46 EUR)
	do 30 dana	500,00 (66 EUR)
	do 90 dana	650,00 (85 EUR)
	do 1 godine	1.100,00 (145 EUR)
12 – 15 metara	do 8 dana	300,00 (40 EUR)
	do 15 dana	400,00 (52 EUR)
	do 30 dana	600,00 (80 EUR)
	do 90 dana	750,00 (99 EUR)
	do 1 godine	1.300,00 (171 EUR)
15 – 20 metara	do 8 dana	400,00 (52 EUR)
	do 15 dana	500,00 (66 EUR)
	do 30 dana	700,00 (92 EUR)
	do 90 dana	850,00 (112 EUR)
	do 1 godine	1.500,00 (198 EUR)
Preko 20 metara	do 8 dana	600,00 (80 EUR)
	do 15 dana	800,00 (105 EUR)
	do 30 dana	1.000,00 (131 EUR)
	do 90 dana	1.300,00 (171 EUR)
	do 1 godine	1.700,00 (224 EUR)

2.3 Slovenija

Boravišna taksa za vlasnike kuća za odmor i vikendica

Opštine mogu odrediti da vlasnik kuće za odmor ili vikendice, i sve osobe koje noće u toj kući ili vikendici, plaća boravišnu taksu po svakom ostvarenom noćenju. Boravišna taksa se plaća ukoliko je u datoj opštini u prethodnoj godini ostvareno više od 100.000 noćenja, odn. u opštini se nalazi 1.500 kreveta u objektima za turističke namjene, da je na području opštine najmanje 200 objekata ili stanova koji se sezonski ili privremeno koriste.

Boravišna taksa za vlasnike plovila

Opštine mogu odrediti da vlasnici plovila koje se nalazi na vezu u luci kada boravi na plovilu te sva lica koja noće na tom plovilu plaćaju boravišnu taksu.

Lica koja borave na brodu koji ima stalni vez u marini plaćaju boravišnu taksu u godišnjem paušalnom iznosu koji se utvrđuje u skladu sa odredbom koja utvrđuje visinu boravišne takse, gdje paušalni iznos ne može prelaziti:

- za plovila do 10 m dužine - 800 bodova;
- za plovila preko 10 metara dužine - 1200 bodova.

Utvrđivanje visine boravišne takse

Iznos boravišne takse određuje opština u rasponu od 3 do 11 poena, a obračunava se množenjem broja bodova sa vrijednošću boda. Vrijednost boda boravišne takse je 0,115 EUR od 1. januara 2015. godine. Vlada Republike Slovenije jednom godišnje na osnovu promjena potrošačkih cijena određuje vrijednost boda. Opština određuje visinu bodova prema tipu turističkih smještajnih objekata, noćenju u toku ili van sezone, te obimu usluga i beneficija koje se besplatno pružaju turistima.

Izvori informacija

Zakon o boravišnoj taksi ("Sl. list RCG", br. 11/04 od 20.02.2004, 13/04 od 26.02.2004 i "Sl. list Crne Gore", br. 73/10 od 10.12.2010)

Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o boravišnoj taksi
<http://www.skupstina.me/index.php/me/sjednice/zakoni-i-drugi-akti>

Obrazloženje Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o boravišnoj taksi
<http://www.skupstina.me/index.php/me/sjednice/zakoni-i-drugi-akti>

Uredba o boravišnoj taksi („Službene novine Federacije BiH“, broj: 18/09)

Zakon o boravišnoj taksi („Sl. list RCG“, br. 11/04 od 20.02.2004, 13/04 od 26.02.2004 i „Sl. list Crne Gore“, br. 73/10 od 10.12.2010)

Zakon o boravišnoj pristojbi („Narodne novine“, broj 152/08, 59/09, 97/13, 158/13 i 30/14)
<http://www.zakon.hr/z/662/Zakon-o-boravi%C5%A1noj-pristojbi>

Закон за таксата за привремен престој („Службен весник на РМ“, бр. 19/1996, 26/2002, 51/2003, 88/2008 i 17/2011)
<http://www.pravo.org.mk/documentDetail.php?id=388>

Zakon o spodbujanju razvoja turizma („Uredni list RS“, št. 2/2004, z dne 15.1.2004) <https://www.uradni-list.si/1/content?id=46633>

Zakon o turizmu („Sl. glasnik RS“, br. 36/2009, 88/2010, 99/2011 - dr. zakon i 93/2012)
http://www.paragraf.rs/propisi/zakon_o_turizmu.html

Konverter valute Oanda <http://www.oanda.com/currency/converter/>